Ao. 1856 **No. 142.**

Dingsdag **25 November.**

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

19 Nov. Van het slavenkind *Alfred Johan*, geboren in 1856, zoon van *Frederika*, toebehoorende aan C. H. Galwey (nu boedel).

» » Van den slaaf *Andries*, geboren in 1833, zoon van *Henriette*, toebehoorende voor den vrijdom aan J. P. C. van de Lande.

» » Van de slavin *Henriette*, geboren in 1827, dochter van *Rebecca*, toebehoorende voor den vrijdom aan A. Louiszoon.

» » Van den slaaf *Richard*, (wiens ouderdom onbekend is), zoon van *Maria Barbara*, genaamd *Clementina*, toebehoorende aan C. Ringeling geb. de Veer.

» » Van de slavin *Henrietta*, geboren in 1816, dochter van *Judith* en haar kind *Adriaan*, geboren in 1841, toebehoorende aan L. Sweeneke.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Derde afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 24 *November* 1856.

Alzoo Adam Jas, van het Gouvernement heeft verzocht om een perceel land gelegen ten Oosten aan de *Wanica straat*, hebbende eene facie van *een* en diepte van *drie* kettingen, in pacht te bekomen.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten daarop eenig eigendoms of ander regt te kunnen doen gelden, opgeroepen om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, hunne reclames met overlegging van bewijsstukken, ter Gouvernements Secretarie in te dienen, zullende anders over het perceel land door het Gouvernement worden beschikt naar aanleiding der Publicatie van den 13den Julij 1846 G. B. e. a. No. 8.

De Gouvernements-Secretaris
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 24 *November* 1856.

(14792) Ten verzoeke van Patrick Machray, wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Transporten.

(9271) Den 24sten November 1856. 1 k. Bo. de Mesquita Jz. aan S. Abarbanel weduwe An. Bo. de Mesquita voor haren minderjarigen zoon Aron Bueno de Mesquita, van het Huis en Erf aan de *Hooge straat*, N. W. La. B No. 363 O. W. La. D No. 778, en wel dat gedeelte grenzende aan het Erf La. E No. 364.

Idem, A. J. Comvalius Az. qq. boedel J. C. Steevens aan T. W. J. Hiemcke, van het bloote Erf aan de *Steenbakkerij straat*, N. W. La. C. No. 119 O. W. La. D No. 287.

Paramaribo, den 24 *November* 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

[14240] De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 28sten November 1856, des voormiddags te *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

De slavin *Bergène*, aankomende weduwe J. Alvares geboren Jona.

De slavin *Abeni* of *Abena*, aankomende T. Rigot.

Den slaaf *Carel*, aankomende J. Walton Jr.

De slavin *Esther*, aankomende de minderjarige kinderen van H. J. Mitchell.

De slaven *Elisabeth* en *Constance*, aankomende den boedel M. van Mullier.

Den slaaf *Harlequin*, aankomende den boedel F. van Stieler.

De slaven *Catharina Simira*, *Antje*, *Gerrit*, *Jan* en *Cornelia*, aankomende den boedel weduwe S. E. Simons geboren van Grol.

Den slaaf *Bossie*, aankomeende M. Naarstig.

De slaven *Cateau* en *Eduard*, aankomende de minderjarige A. C. Muller.

De slaven *Brutus*, *Première*, *Josina*, *Paulus* en *Adolf*, aankomende M. H. Raatgever.

De slaven *Johannis* en *Louisa*, aankomende A. van K. van Meijer.

De slaven *Cornelis*, *Henriette*, *George* en *Francina*, aankomende J. Sarqui nom ux. en qq. minderjarige kinderen.

Den slaaf *George*, aankomende minderjarige W. H. van Ommeren.

De slaven *Jansje*, *Martha* en *Emelina* aankomende minderjarige A. M. A. Schouten.

Paramaribo, den 24 *November* 1856.
SIMON ABENDANON Sz.

[14239] De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 5n. December 1856, publiek bij executie verkoopen

De plantaadje **SARAH** cum annexis, gelegen in *Coronie*, tusschen de plantaadjen *Burnside* en *Leasowes*, aankomende John Bent (nu boedel.)

Paramaribo, den 24 *November* 1856.
SIMON ABENDANON Sz.

Door deze wordt aan belanghebbenden kennis gegeven, dat de *Commissie tot onderzoek naar de ziekte der Melaatschheid en besmettelijke Elephantiasis*, voortaan, *ieder* Zaturdag zitting zal houden, mits dat de schriftelijke aanvragen tot het visiteren van personen of slaven, des Donderdags te voren bezorgd zijn bij

Den Secretaris,
JOHs. ABRAHAMSZ.

Paramaribo, den 24 *November* 1856.

Wij vernemen dat Dr. Chs. Landré alhier onlangs benoemd is geworden tot corresponderend lid der *Societas physico-Medica* te Erlangen.

Wij vestigen de aandacht van belanghebbenden op het navolgend artikel:

Kaap Verdische Emigranten.

De *Port of Spain Gazette* van Trinidad bevat een verslag der beraadslagingen van den kolonialen Raad aldaar, van den 1 October ll., betrekkelijk de Emigratie derwaarts. — In die vergadering is onder anderen voorgelezen eene depêche van den Engelschen consul op de Kaap Verdische eilanden, welke door lord Clarendon aan dat bestuur ter kennisneming was toegezonden. — De consul vestigt daarin de aandacht van zijne lordschap op den volkstoestand dier eilanden, en wijst op de voordeelen die men van de emigratie uit die plaats zoude kunnen erlangen. »Een der gevolgen van den hongersnood op deze eilanden" — zegt de consul — »zal de emigratie zijn. Hoe ongenegen de autoriteiten ook vroeger waren om de landverhuizing te bevorderen, zijn zij thans regt blijde, wanneer zij zich op zulk eene gemakkelijke wijze van eene steeds wegstervende populatie, tot wier voeding men geene middelen bezit, kunnen ontdoen.— Twee Eng. schepen hebben reeds 328 emigranten naar Demerarij overgebragt, en het is waarschijnlijk, dat, als men later gunstige berigten van denzelven ontvangt, die kolonie een' aanhoudenden toevoer van arbeiders zal erlangen.

»De inwoners der Kaap Verdische eilanden zijn een ras eenigzins gelijk aan dat der negers van de kust van Afrika; doch scherpzinniger, werkzamer en leerzamer. Hunne neiging tot landbouwkundige bedrijven en hunne nijvere gewoonten zullen hen, zonder twijfel, als vrije arbeiders, eene kostbare aanwinst voor de

plantaadjen in Britsch Guyana en de West-Indische kolonien doen zijn." (✝)

Voorts is in den loop der beraadslagingen medegedeeld, dat men van Demerary berigten ontvangen had, inhoudende, dat deze emigranten *de beste* zijn, welke men er ooit ontvangen heeft.

De landhuishouding van Frankrijk en Engeland.

Al wie in den herfst van het vorige jaar Parijs bezocht, bewonderde die rijke en weelderige stad, de voorbeeldelooze pracht, het krachtig en tevens veelzijdig genie harer ingezetenen, de grootheid en de magt van het rijk, welks hoofdplaats zij is. De straten en openbare gebouwen ter dezer gelegenheid, op last van den gouverneur, in een nieuw gewaad gedost, vertoonden in eindelooze vergezigten van bewonderenswaardige evenredigheid en smaak de schoonste effecten die nog door de nieuwere bouwkunde zijn voortgebragt; want de voltooijing van de Rue de Rivoli en de Louvre vormt op zich zelve een tijdperk in de geschiedenis van de kunst en van de verfraaijing der hoofdstad. In het nijverheidspaleis en in de hulpgebouwen, die het omringden, hadden de rijkdom, de vindingskracht en het genie van alle natiën hunne kostbare voortbrengselen en hunne zeldzaamste schatten bijeengebragt, en zelfs de minst opmerkzame toeschouwer was getroffen door de blijken van rasse vorderingen in schier alle vakken, welke deze tentoonstelling, vergeleken met die van 1851, in de Hyde Park opleverde. Doch in den tijd van snellen vooruitgang die wij beleven, laten de kunsten der weelde den meer nederigen, hoewel meer noodzakelijken arbeid in de schaduw; en hoe rijk de Parijsche tentoonstelling ook was aan machinerien, landbouwgereedschappen en zelfs aan die bezuinigingstoestellen welke uitgedacht zijn om den toestand der armen te verbeteren,— scheen toch het grootste en schitterendste gedeelte dezer uitgebreide verzameling vervaardigd te zijn ten behoeve van eene vermogende aristocratie of van een luistersrijk hof. Wij dingen niets af op den smaak de kunst en het vernuft aan de gemakken van een boudoir of de versierselen van een paleis besteed; zij bewijzen eene hooge mate van verfijnde beschaving, en strekken in zeker opzigt tot veredeling van de nijvere kunsten.

Maar niet altoos vertegenwoordigen en nog veel minder vermeerderen zij het wezenlijke vermogen der maatschappij; want het kan zijn, dat een land, 't welk de schoonste tapijtwerken, porseleinen en meubelen der wereld oplevert, nog maar zeer onvolkomen die kunsten beoefent, welke het meest noodzakelijk zijn voor het welvaren en zelfs voor het bestaan des volks. Te midden dezer Parijsche toorverwereld, waar de vereenigde hoven van Frankrijk en Engeland en de meest beroemde mannen dezer eeuw schenen te zijn samengekomen tot het vieren van een feestdag, te naauwernood door het verwijderd oorlogsrumoer afgebroken, en niet in het minst verstoord door den gevaarlijken toestand van Europa,— werden wij door de officiele taal van den *Moniteur* onderrigt, dat de bevolking van verscheidene Fransche departementen gebrek leed; dat de graanoogst voor 't minst zeven millioen hectoliters minder had opgebragt dan vermoedelijk zoude noodig zijn en dat de keizer der Franschen, te midden der lauweren, door zijn volk in de kunsten des vredes en onder de beproevingen des oorlogs behaald, ernstig verlegen was over de moeijelijkheid om dat te kort aan te vullen. Voor het bestaan en de magt van het Fransche volk is de honigdauw op eene korenaar, of het *oidium* op een druiventros, of zelfs de gedeeltelijke verwaarloozing der groote natuurlijke hulpbronnen van den grond van meer wezenlijk belang dan de glans der keizerlijke juweelen, of de wonderwerken van duizenden ambachten. Een insect in den halm der tarwe heeft meer invloed op de hechtheid van de staatkundige instellingen des lands dan al de luister die den troon omgeeft; en zoo een ruimer deel van de kennis en van het kapitaal, welke men in Frankrijk zoo kwistig aan sierlijke doch onvruchtbare kunsten besteedt, kon worden aangewend om op de voordeeligste voorwaarden aan de groote menigte voedsel en kleeding te verschaffen, zou Lodewijk Napoleon welligt door een minder glansrijken hofstoet omringd zijn, maar hij zou regeren over een welvarend en tevreden volk.

De in het Fransche nijverheidspaleis aanwezige voortbrengselen en werktuigen van Groot Brittannie en Ierland, welke den opmerkzamen bezoekers der tentoonstelling het meeste belang schijnen ingeboezemd en aan de Engelschen eene onbetwiste meerderheid boven alle mededingers verzekerd te hebben, waren de monsters, modellen en machines die op de landhuishouding betrekking hebben. Meer dan 490 monsters der veldvruchten van Groot Brittannie, voornamelijk in het Lothian-gebergte gegroeid, en op bewonderenswaardige wijze gerangschikt door den heer Wilson, thans professor in de landhuishoudkunde aan de universiteit te Edinburgh, gaven getuigenis van de zegepraal door den landbouw over het ongunstig klimaat van Engeland en de ruwheid van den Schotschen grond behaald. Door de toevoeging van eenige monsters kunstgrassen, rapen, mangelwortelen, boonen, aardappelen en hop, vormde de verzameling een volledig geheel. Er was geen spoor te vinden van die talloze voortbrengselen van het Zuiden, die zooveel rijkdom en verscheidenheid geven aan den landbouw van meer begunstigde Rijken. Koorn, slagtvleesch, kaas en wol zijn de vier artikelen, waartoe het productief vermogen van den Britschen landbouw zich bepaalt, en de uitkomsten, welke in den jongsten tijd zijn verkregen, oefenen niet alleen den gelukkigsten invloed uit op het welzijn des volks, maar laten zelfs de voortbrengselen der meest begunstigde landen van Europa verre achter zich. 't Is geen nieuw denkbeeld in den landbouw, dat de onvermoeide volharding van het Noorden, gepaard met de aanwending van grooter kapitaal en verbeterde middelen van bebouwing, de bevolking van die streken in staat stelt oneindig veel meer van hunnen grond te trekken dan verkregen wordt in het Zuiden, niettegenstaande zijne weelderige natuur en zijne oogsten van zijde, olie, wijn en maïs. Het departement du Nord staat in den landbouw van Frankrijk bovenaan, en wij zullen zoo aanstonds zien, dat, in spijt van de natuurlijke nadeelen van den grond en van het klimaat in het Vereenigd koningrijk, Engeland zich kan beroemen bijna alle staten van het vaste land van Europa in den landbouw verre vooruit te zijn.

In het laatste van het jaar 1854 is in Frankrijk een uitmuntend boek uitgekomen, geschreven door den heer de Lavergne, die zich voornamelijk ten doel schijnt gesteld te hebben om, door eene onbevooroordeelde vergelijking der landhuishouding van Groot Brittannie met die van Frankrijk de groote meerderheid te verklaren van het landbouwbedrijf in eerstgenoemd rijk. 't Is onwedersprekelijk, dat het vermogen van den landbouw den besten toetssteen aanbiedt van de innerlijke hulpbronnen eens volks, zijnen rijkdom en den staat der eigendommen. Het doel van allen landbouw is, op een gegeven deel van de oppervlakte der aarde de grootst mogelijke hoeveelheid menschelijk voedsel voort te brengen, hetzij dit doel onmiddellijk worde bereikt door het teelen van voor den mensch bestemde voedingsmiddelen, hetzij middellijk door het aankweeken van andere artikelen die vervolgens de hoeveelheid menschelijk voedsel vergrooten. Wanneer wij bevinden, dat in een land als Frankrijk de bevolking tweemaal in minder dan tien jaren, alleen door buitengewone inspanning van het gouvernement om buiten 's lands voedingstoffen te verkrijgen, van hongersnood gered is kunnen worden, dan moet men daaruit afleiden, dat daar de opbrengsten van den landbouw geen gelijken tred hebben gehouden met de toeneming der bevolking en de behoeften der ingezetenen. De practische en oordeelkundige beschouwingen van den heer de Lavergne over de landhuishouding van een naburig rijk, hebben daarom teregt groote belangstelling opgewekt, en het landbouwkundig gedeelte der Parijsche tentoonstelling, door Engelschen ingezonden, heeft de juistheid zijner opmerking allezins gestaafd.

Aan de landhuishoudkundige beschrijving van Frankrijk, vóór de omwenteling van 1789 door Arthur Young uitgegeven, wordt zelfs in Frankrijk, klassiek gezag toegekend. De heer de Lavergne beschrijft Engeland en den Engelschen landbouw met minder technische uitvoerigheid, en niet zelden verheft hij zich van landbouwkundige vraagstukken tot staatkundige beschouwingen. Vóór de omwenteling van 1848 bekleedde hij eene gewigtige betrekking aan het ministerie van buitenlandsche zaken; hij was juist lid geworden van de Kamer van Afgevaardigden, en scheen bestemd om eene nuttige en schitterende rol te spelen in het constitutioneel gouvernement van zijn land. Doch de storm, die zoo veler uitzigten benevelde en een tijdlang alle hoop op vrijheid benam, deed den heer Lavergne eene toevlugt zoeken in de studie van de landhuishouding en in het bebouwen van zijn eigen grond.

De uitgestrektheid lands welke in Frankrijk bebouwd wordt staat tot die in Engeland als drie, tot twee. Engeland (Schotland en Ierland niet medegerekend), bevat 13,000,000 bunders, iets meer dan een derde van de geheele uitgestrektheid der Britsche eilanden, en een vierde van die van Frankrijk. De heer de Lavergne stelt al dadelijk op den voorgrond dat Frankrijk geene gelijke uitgestrektheid goed bebouwd land daartegenover kan stellen. Eenige weinige districten, voornamelijk in Fransch Vlaanderen, mogen de Engelsche evenaren, zeer enkele zelfs den Engelschen bodem in vruchtbaarheid overtreffen, maar » 13,000,000 bunders, in cultuur gelijkstaande met de 13,000,000 bunders van Engeland, bezit Frankrijk niet." En toch verdient Engeland, voor zooveel betreft het klimaat en de natuurlijke gesteldheid van den grond, zeker niet de voorkeur boven de Staten van het Europesche vaste land. Integendeel sommige der vruchtbaarste graafschappen van Groot Brittanje, zoo als b. v. Lincoln, waren voorheen veenen en moerassen, en het landbouwstelsel waaraan Engeland zijnen voorspoed te danken heeft, is het eerst toegepast op de zandgronden en onder de schrale amospheer van Nor-

folk. Wij kunnen dan ook niet anders dan met den schrijver instemmen, wanneer hij zegt:

„De Britsche landbouwers hebben van het eigendommelijke in hun klimaat weten partij te trekken, want op zich zelf heeft het niet veel aanlokkelijks. De mist en regen van Engeland zijn spreekwoordelijk geworden; de aanhoudende nattigheid is niet zeer gunstig voor het koorn, dit hoofdproduct van allen landbouw; en weinig planten komen tot natuurlijke rijpheid onder dien somberen hemel, welke alleen voor gras en wortels gunstig is. Regenachtige zomers, laffe herfsten en zachte winters werken, onder den invloed van eene bijna gelijkmatige temperatuur, te zamen om eene altoos groenende natuur te behouden. Doch daarmede is ook alles gezegd: — de magtige invloed van die groote voortbrengende kracht, de zon, is vreemd aan dit klimaat.

„Hoe gunstig onderscheidt zich daarentegen Frankrijk! Wanneer wij, niet slechts het vierde gedeelte, maar de noord-westelijke helft van dit rijk, de zes en dertig departementen rondom Parijs, Bretagne uitgezonderd, met Engeland vergelijken, dan vinden wij meer dan twee en twintig millioen bunders, die in hoedanigheid, zoowel als in uitgestrektheid, de dertien millioen Engelsche bunders overtreffen. Bijna geene bergen, weinig moerassen, uitgestrekte, naauwelijks ontgonnen velden, een genoegzaam diepen grond van uitstekend gehalte voor de cultuur, rijke voorraadschuren in de groote valleijen van de Loire, Seine en omliggende streken, een klimaat niet zoo vochtig, maar warmer, — minder gunstig welligt voor weilanden, maar oneindig beter voor het rijp worden van koorn en andere veldvruchten; al de voortbrengselen van Engeland met minder zorg verkregen, en daarenboven andere, als suiker, weefbare en olieachtige planten, tabak, wijn, boomvruchten, enz.

„Arthur Young was na zijnen landbouwkundigen togt door Frankrijk tot hetzelfde besluit gekomen. Hij verklaarde dat dit rijk veel voor had boven Engeland met betrekking tot het klimaat; maar hij voegde er bij: „Wij verstaan de kunst om van ons klimaat het meest mogelijke voordeel te trekken, en in dit opzigt zijn de Franschen nog in hunne kindschheid." Niettegenstaande de natuurlijke voordeelen welke laatstgenoemden genieten, kan het dan ook voldingend bewezen worden, dat Engeland beter bebouwd wordt en meer opbrengt over eene gelijke oppervlakte dan het noordwesten van Frankrijk; dat de lage landen van Schotland de oostelijke departementen voor 't minst evenaren, en dat zelfs Ierland, zoo arm als het is, rijker oogsten oplevert dan het zuiden van Frankrijk. Dit zijn de stellingen die door den heer Lavergne worden bewezen; stellingen welke echter nog verder kunnen worden voortgezet, want het overwigt van het landbouwvermogen van Groot Brittannie blijkt, bij naauwkeurige vergelijking, niet alleen betrekkelijk te zijn in verhouding tot zijne uitgestrektheid, het is ook absoluut. Aan het betoog van de waarheid dezer feiten en van de oorzaken die er den grondslag van uitmaken zijn de volgende regelen toegewijd.

„Het is bijna niet mogelijk eene volkomen naauwkeurige vergelijking te maken tusschen rijken wier landhuishouding zoo ten eenenmale verschillend is. De landbouw van het Vereenigd Koningrijk is, met eene enkele uitzondering, welligt eentoonig en gelijkvormig. Hij bestaat in een groot aantal natuurlijke of kunstweiden; twee wortelgewassen, knollen en aardappelen; twee graansoorten in het voorjaar, gerst en haver; en een in den winter, terwe — elkander opvolgende in eene reeks van oogsten, welke uitsluitend bestemd zijn tot onderhoud van dieren en menschen, of met andere woorden tot voortbrengen van vleesch, bier en brood.

„Frankrijk kan bogen op een zeker aantal producten die bij ons onbekend zijn, en welke gevoegd moeten worden bij die, welke wij gezamenlijk bezitten. Daartoe behoort b. v. de wijnstok, eene bron van rijkdom, bepaaldelijk aan den Franschen grond eigen, die niet minder dan twee millioen bunders bedekt en ten minste f 120 per bunder oplevert; voorts koolzaad, tabak beetwortelen, meekrap, olijven en moerbezien, en eindelijk een millioen bunders tuinen en boomgaarden, waaruit een rijke overvloed van groenten, vruchten en bloemen verkregen wordt. De som dezer opbrengsten stijgt jaarlijks tot f 500 000 000.

„Ziedaar stellige bronnen van rijkdom — zegt de heer Lavergne, — die onze minderheid gedeeltelijk goed maken, en dat nog in veel grooter mate kunnen doen, want de productie is aan geene vaste grenzen gebonden. De afwisseling in ons klimaat naarmate van de ligging der departementen, en wat meer is, onze landaard, die van nature goede hoedanigheid in verscheidenheid zoekt, terwijl Engeland naar groote hoeveelheid in gelijkvormigheid streeft, strekt ons ten waarborg dat het mogelijk is die oogsten ontzaggelijk te vermeerderen, welke tot eene zekere hoogte afhankelijk zijn van menschelijke kunst. Wij hebben nog niet alles getoond wat wij in dit opzigt vermogen; even als onze machines kunnen onze landbouwers door verbeteringen en nieuwe uitvindingen de tegenwoordige minderheid in de productie in een glansrijk overwigt herscheppen.

„Zoo als de zaken nu staan, is 't evenwel onmogelijk blind te zijn voor het feit, dat de Engelschen, met hunne twee of drie producten op groote schaal geteeld, door de algemeenheid en eenvoudigheid der middelen die zij aanwenden, tot uitkomsten geraken, die in Frankrijk alleen dáár worden verkregen waar men hetzelfde stelsel volgt: de departementen toch waar de aard en de verdeeling der voortbrengselen het meest overeenkomen met den Engelschen landbouw, leveren ook, over het geheel, de meeste voordeelen op."

Men heeft wel eens beweerd dat deze verscheidenheid van artikelen op Franschen bodem geteeld, de voornaamste oorzaak is van de geringe opbrengst der hoofdproducten van den landbouw, koorn en vleesch, en dat inzonderheid in de laatste jaren eene al te groote uitgestrektheid lands gebezigd was voor het aanplanten van den wijnstok en van beetwortelen ter bereiding van suiker, onder het genot van beschermende wetten, welke de onmiddellijke mededinging van koloniale suiker tegenwerken. Doch de berekening, waarop dit beweren rustte, was overdreven. De wijnstok van Frankrijk is in de laatste zestig jaren niet noemenswaardig toegenomen. Hij beslaat ongeveer 2,000,000 bunders, doch een groot gedeelte van dien grond is ongeschikt voor den graanbouw. Daarenboven, aangezien in Frankrijk de wijn den gewonen volksdrank oplevert, staan de wijnstok in zooverre gelijk met de gerstvelden der Britsche eilanden. De gedrukte toestand van den landbouw en de ontberingen der geheele bevolking zijn in de laatste jaren aanmerkelijk verzwaard door de buitengewone verwoestingen, welke het *oidium* of de ziekte van den wijnstok heeft aangerigt. Een der voornaamste bronnen van volksrijkdom in de zuidelijke departementen is daardoor verstopt, en de prijs van den wijn en van de geestrijke dranken tot eene verbazende hoogte opgevoerd. In zijne goed doordachte en onwederlegbare „Proeve over de regten op de wijn," heeft sir Emerson Tennent, op grond van officiele mededeelingen, de ontzettende uitgebreidheid dezer ramp in 't licht gesteld. De gemiddelde wijnoogst in Frankrijk is van *een en vijftig* millioen hectoliters in 1848 gaandeweg verminderd tot *tien* millioen in 1854, en men zegt dat de opbrengst van 1855 nog nadeeliger is geweest. Bordeaux en la Gironde leverden 2,000,000 hectoliters in 1848 en 300,740 in 1854. De oogst is dus in die weinige jaren met vier vijfden verminderd. De prijzen, welke bij aanbesteding voor wijn ten behoeve der Fransche zee en landmagt bedongen werden, waren in 1854 het twee en drievoud van hun vroeger bedrag. Uithoofde der groote moeijelijkheid om wijn te krijgen, voor de troepen geschikt, oordeelde de maarschalk St. Arnaud het dan ook noodzakelijk een dubbel rantsoen koffij en suiker daarvoor in de plaats te geven. Te Parijs en in al de groote steden van Frankrijk is de winkelprijs van den wijn 100 pCt. gerezen, terwijl de hoedanigheid in dezelfde verhouding verminderde. Evenzoo hebben de geestrijke dranken die uit wijnstok voortkomen, minder opgeleverd, terwijl men om dezelfde hoeveelheid brandewijn te verkrijgen, veel meer wijn van mindere soort heeft moeten distilleren. Zelfs heeft men in Frankrijk uit beetwortelen geestrijke dranken gedistilleerd, en in 1854 zijn 802,019 gallons rum en andere geestrijke vochten uit het Vereenigd Koningrijk naar Frankrijk uitgevoerd.

De gemiddelde waarde der opbrengst van den wijnstok in Frankrijk wordt door den heer de Lavergne op f 240,000,000 geschat. Dit geheel bedrag is, zoo als wij gezien hebben, laatstelijk met vier vijfden verminderd; maar uithoofde van de groote waardevermeerdering van den wijn, zal het verlies voor de wijnbouwers f 120 a f 140,000,000 bedragen. De verbruiker verliest daarenboven bijna even veel daar hij denzelfden prijs betaalt voor een artikel dat niet half zoo goed is. Wij meenen dan ook dat sir Emerson Tennent het verlies door Frankrijk geleden ten gevolge van het mislukken van den wijnoogst in 1854 en 1855 op niet minder dan f 240,000,000 's jaars schat. 't Is duidelijk dat dit verlies alleen groote ellende in vele oorden des lands moet te weeg brengen, tot nadeel van den geheelen Franschen landbouw, omdat nu de bevolking gedwongen wordt andere surrogaten voor haren gewonen drank in de plaats te stellen, en daardoor de prijzen van andere levensbenoodigdheden te verhoogen.

Zonder eenigen den minsten twijfel is de beetwortelcultuur, welke binnenlands geteelde suiker oplevert, eene onderneming waarbij noodwendig verloren moet worden, daar in de koloniën een beter artikel tot lager prijs te verkrijgen is. De gansche uitgestrektheid lands welke voor die cultuur gebezigd wordt, schat men echter op niet meer dan 50,000 bunders, een duizendste gedeelte van de oppervlakte van Frankrijk. Daarenboven strekt deze wortel, nadat de suikerdeelen daaruit getrokken zijn, nog tot voeding van het vee. Onder de productie, welke Frankrijk boven Engeland vooruit heeft, is het koolzaad het belangrijkste, maar dit gewas put meer dan eenig ander den grond uit; zoodat één millioen bunders uitstekende korenvelden voor den graanbouw verloren gaan; een verlies dat op verre na niet wordt vergoed door de olie, die men nu uit het koolzaad trekt. In Engeland daarentegen worden nergens op eenigzins groote schaal gewassen verbouwd welke niet middellijk of onmiddellijk dienen om de opbrengsten van vleesch en brood te vermeerderen.

't Is intusschen niet onbelangrijk deze vergelijking tusschen den Engelschen en Franschen landbouw in meerdere bijzonderheden voort te zetten en naar den oorsprong te zoeken van het bestaande verschil. Het eerste waardoor een vreemdeling, die Engeland doorreist, getroffen wordt, is het groot aantal schapen dat men overal, in groote en kleine boerderijen, aanfokt, en de meerdere voortreffelijkheid van de Engelsche rassen dezer diersoort. Men rekent dat Engeland en Frankrijk nagenoeg een gelijk aantal schapen bezitten, namelijk 35,000,000; maar die van het Vereenigd Koningrijk grazen op 31,000,000 bunders, die van Frankrijk op 53,000,000 bunders. Deze onevenredigheid wordt oneindig grooter indien men, Schotland en Ierland uitzonderende, alleen Engeland met Frankrijk vergelijkt: op dezelfde uitgestrektheid lands voedt Engeland driemaal zooveel schapen als Frankrijk. Aan de schapenteelt waren gedurende de laatste eeuw in de beide landen geheel verschillende bedoelingen verbonden. Toen Lodewijk XVI zijne beroemde Rambouillet merinos uit Spanje in Frankrijk invoerde, beoogde hij vooral eene verbetering der wolproductie, en diezelfde productie is ook nog heden het doel, zooals genoeg hieruit blijkt, dat ongeveer de helft de Fransche schapen uit merinos of halfbloed merinos bestaat. Engeland daarentegen heeft sedert lang afgezien van het aanfokken van Spaansche rassen. De beroemde Leicester-schapen, door Bakewell ingevoerd, hadden de welverdiende goede ontvangst welke zij ondervonden in de eerste plaats te danken aan hun voorbeeldigen groei en gewigt. Doch ook andere soorten zijn in Engeland door oordeelkundige verzorging grootelijks verbeterd en zoover gebragt, dat men schapen verkreeg die op tweejarigen ouderdom 35 tot 45 Ned. pond vleesch gaven. Intusschen is de opbrengst van wol onder de mededinging der Australische koloniën niet achteruit gegaan. De heer de Lavergne schat deze opbrengst in het Vereenigd Koningrijk op 60,000,000 Ned. pond, gelijkstaande met die van Frankrijk (volgens anderen is de verhouding als 72 tot 60), terwijl het gewigt aan vleesch van de geslagte dieren in Engeland oneindig grooter is, omdat het Engelsche schaap zijnen vollen wasdom bereikt in de helft van den tijd dien het Fransche noodig heeft. Uit deze berekening volgt dat 35,000,000 Fransche schapen jaarlijks 60,000,000 Ned. pond wol, en 144,000,000 Ned. pond vleesch opleveren; terwijl 35,000,000 Engelsche schapen voor 't minst evenveel wol en 360,000,000 Ned. pond vleesch afwerpen.

»Men begrijpt ligt, dat deze uitkomst, reeds zoo voordeelig voor de Britsche eilanden, nog veel gunstiger wordt voor Engeland in het bijzonder. Engeland onderhoudt twee schapen op het bunder, Frankrijk gemiddeld slechts twee derden van een schaap; en daar bovendien de Engelsche schapen tweemaal meer opbrengen dan de Fransche, zoo volgt daaruit, dat eene Engelsche schaapskooi gemiddeld zesmaal zooveel levert als eene Fransche."

(*Vervolg hierna.*)

Producten-Handel.

Bij inschrijving verkocht:
Suiker. Den 24sten dezer, van Plant. Rustenburg, 20 vaten a 11,35 cent.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 22sten dezer, het schip *Arnoldina Catharina*, kapt. de Jonge.

Den 23sten, het schip *Reina Arendina*, kapt. Polee.— Beiden van Amsterdam.

Idem, de Eng. schoener *Lady of the Night*, kapt. J. W. Boon, van Demerarij.— Passagiers: de Heeren G. P. Emanuels en F. Bartoccini en dochter.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Anna Maria Wilhelmina, kapt. J. Jansen, adres bij J. H. Zaal.— Sluit 26 dezer.

Javaan, kapt. Eijlers, adres bij F. P. Bouguenon.

Willem en Carel, kapt. Steenveld, adres bij H. Degenhard.

Christina Alida, kapt. Welger, adres bij Gisius & Co.

Amicitia, kapt. Wijgers, adres bij Gisius en Co.

Janna Adriana, kapt. Franken, adres bij H. Degenhard.

Louisa Christina, kapt. Ten Harmse, adres bij J. H. Zaal.

Snelheid, kapt. Henning, adres bij F P. Bouguenon.

Wilhelmina Frederika, kapt. van der Veer, adres bij Gisius en Co.

STAAT van de gevallen regens en der temperatuur van den 16n. tot den 22n. November 1856.

	gevallen regen. in millim.	uitgedampt in millim.	Temperatuur. maxim.	minim.
Zondag 16	3.8	4.4	30	22.6
Maandag 17	2.9	4.6	31,1	24.2
Dingsdag 18	9.6	3.0	28.5	22,4
Woensdag 19	0	5.5	31	23,3
Donderdag 20	0	5.9	31,	23.6
Vrijdag 21	0	5.3	32.3	22.4
Zaturdag 22	0	4.8	30,5	24.6
Totaal	16.3	33.5		

ADVERTENTIEN.

GODSDIENSTOEFENING bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente*, WOENSDAG den 26 November e. k. des avonds *half zeven* ure.

(14793) De ondergeteekende verzoekt vriendelijk, allen die hem sedert 1850 tot en met 1855, alsmede van vroeger, aan de geëxisteerd hebbende Firma

Röperhoff & Green,

verschuldigd zijn, vóór *ultimo December* aanstaande, voldoening te presteren, zullende hij anders, hoe ongaarne ook, zonder aanzien van persoon, de nalatigen daartoe in **REGTEN** moeten vervolgen.

Paramaribo, den 22 November 1856.
THOMAS GREEN.

(14441) De Uitverkoop van GOEDEREN ten huize van den Heer KOHN aan de *Watermolen straat*, wordt tegen *CONTANTE BETALING* (**CASSA**) gecontinueerd.

[14794] Aangebragt per *Reina Arendina*, en verkrijgbaar, a *CONTANT*, bij

SANDTMANN & C°:

Extra **BOTER**, z. m. en komeine Kazen, Saucijsjes, Rolpens, Hammen, Bier in manden, Patent Olie in *heele* en *halve* amen en in pullen, Haring in fl., Ansjovis, Genever in pijpen en in roode en groene kelders. Poolbout, Damruit, blaauw en rood Biesmat, lakensche en fluweelen Petten en Kappen.

Nog voorradig:

Hamburger Zoutvleesch en Spek in *heele*, *halve* en *kwart* vaten, extra Champagne, Rhijn, Port en Madeirawijn, fijne Likeuren, Cognac, enz.

L. G. MALMBERG

heeft ontvangen:

BESSEN JENEVER,
Echte SELTERSWATER in manden van 25 *halve* kruiken,
Versche *PROVISIEN*,
Gewast LEDER, Contant *f* 4,50 a *f* 5 per vel,
Differente grootte Glasruiten en Bier en Waterglazen.

Voorts nog voorradig:

Baltimore Reuzel in vaatjes van 25 a 28 pond,
Heele en *halve* vaten Clear Spek,
Dito fam. BEEF,
Smeer Kaarsen in soorten. [15090]

H. J. A. VISSER

is wederom voorzien van

***Versche* Provisien**

en groote *BROODSUIKERS*, dubb. Princ. Bier, in okshoofden en bij het douzijn, Genever in fusten en in kelders.

KRUIDENIERSWAREN, als:

Versche Anijszaad, bittere Amandelen, Piement, Kaneel, Notenmuscaat, Krenten en veel meer andere

GOEDEREN.

Paramaribo, den 24 November 1856.
(15091)

Te bekomen bij

A. LEVI:

Beste kwaliteit **CHAMPAGNE**,
dito dito **RHIJNWIJN**,
SELTERSWATER,
Zand AARDAPPELEN,
en meer andere GOEDEREN. (15092)

[15093] De ondergeteekende van zijne reis geretourneerd zijnde, biedt tegen *CONTANTE BETALING* te Koop aan:

***Versche* Provisien en Dranken en meer andere GOEDEREN.**

Paramaribo, den 24 November 1856.
W. GIESBERTZ.

J. VAN GELDER

heeft ontvangen:

Eenige *extra* fraaije opgemaakte Dames **HOEDEN**, — witte, zwarte en gekleurde dito voor Mannen, jongens, kinderen en meisjes dito, nieuwe *AGREMENTEN*, Linten en Knoopen, breed, smal, wit en zwart Kant en Blondes, Tusschenwerksels en Strooken, Kragen en Mouwen, — mans- vrouwen- en kinder **HANDSCHOENEN**, *SCHOENEN* en BOTTINES, — afgepaste Kleedjes, witte en gekleurde Chalons, zwart en blaauw Laken, wit Piké, Vesten en **BROEKENSTOF**, wit en bruin DRIL.

Boter, Broodsuiker, Likeur, Banket, Haantjes *Bier*, Glaswerk in soorten, *PARFUMERIEN*, etc. (14767)

PILLEN

uit het Plantenrijk

van

Dr. J. A. MULLER Jz.

Preservatief en Curatief.

Eene twintigjarige ondervinding, in de tropische gewesten, heeft Dr. **MULLER** tot de overtuiging gebragt, dat alle ziekten haar ontstaan te danken hebben aan dyscrasie van het bloed, ontsteltenis van de maag, ingewanden en nieren, en onderdrukte huiduitwaseming. Het is hem gelukt, **Pillen** uit het plantenrijk te bereiden, die de voorbeschiktheid en oorzaken der ziekten wegnemen, de onderdrukking en stoornis der verschillende organen van het menschelijk ligchaam herstellen en in eene aangename harmonie terugbrengen, zoodat de patient, na het gebruik dezer **pillen**, spoedig hersteld zal zijn. Zij maken het hoofd helder, de borst ruim, de maag graag; zij zuiveren ingewanden en nieren, verbeteren het bloed en herstellen de huiduitwaseming.

Zij worden dus aangewezen in alle heerschende epidemiën, catarrhale en heete koortsen, moeras- en gele koorts; ook in Chronische ziekten; bij hæmorrhoïdale ongesteldheid en stoornissen der menses; geelzucht, waterzucht, enz.

Zwangere en zogende vrouwen kunnen ze gerust gebruiken, als werkende niet op de vrucht of zuigeling terug.

Hare werking is spoedig, zeker, zacht, zonder pijn of snijding.

Deze **Pillen** zijn alhier verkrijgbaar bij den Apotheker H. GOUDMAN a **50** Cts., **75** Cts., *f* **1**, *f* **1,50**, enz. [14761]

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**